

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din, Z. M. Listom, M. Ogracekom i kalendarskom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstem vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Naše vseučilišče.

Vseučilišče ali univerza je ustanova, kde se šolajo voditelje naroda. Kakše je teda vseučilišče, takša je bodočnost naroda i države. Če de naše vseučilišče komunistično, je gotovo, da spadne pomali ves narod v komunizem. Če de pa naše vseučilišče katoličansko i de vzgajalo poštene i pravične sodnike, advokate, profesore, zdravnike, inženere, poslance i upravnike, te je tudi gotovo, ka de naš narod srečen, ar de meo dobre i nesebične voditele.

Pa je na žalost naše vseučilišče ne katoličansko. Nasprotno, duh i okolščine, štere tu vladajo, so jako protivverske. So profesorje, štteri včijo v protivverskom duhi. Zato ne čudno, da so tudi med dijaki razmere žalostne. Že z gimnazij pridejo po večini nevzgojeni i versko brezbržni, na vseučilišči pa jih hitro dobijo v svoje mreže razna protivverska društva, celo komunistična.

Skoro vsa leta po bojni so meli na vseučilišči večino liberalci. Dnes jih je pa pobegnulo že več kak polovica v komunistični tabor, tak ka so zdaj liberalci po številu najslabši, najmočnejši so katoličanski akademiki, v sredi so pa komunisti. Vendar se pa navadno liberalci, ali kak sami sebe zovejo, „nacionalisti“, vsikdar družijo s komunisti v „ljudsko fronto“ proti katoličanskim akademikom, tak ka tej ostanejo v menšini. I ne smo daleč od časa, kda bodeta si na vseučilišči stala nasproti samo dva tabora: katoličanski i komunistični.

Komunističnoga duha akademiki so že tak predržni, ka včasih delajo na vseučilišči to, ka ščejo. Prišlo je celo tak daleč, ka so lansko jesen pri akademskih volitvah na skrajno sirovi i nespodoben način napadnoli redovnice, ki se tudi včijo na vseučilišči. Kak v Španiji! I vse to delajo v sredini „katoličanske Ljubljane“ i oblast se ne gene, ka bi to sramoto pomela z vseučilišča!

Se razmi, ka tudi katoličanski akademiki ne držijo roke navzkriž. Včasih so samostojno niti ne vúpali nastopati, skleпали so s komunistično navdehnjenimi pogodbe i se dali od njih za nos voditi. Dnes je pa dosta bouše. Dnes nastopajo odločno i borbeno proti gornjim, se borijo za vse, ka je v istini akademikom v hasek i so že tudi dosegnoli dosta uspehov. Za te preokret v katoličanskih vrstaj se trbe zahvaliti doslednosti i požrtvovalnosti vnoгих katoličanskih akademikov. Tej se zbirajo predvsem v dijaškov organizaciji „Mladci“, ki so Katoličanska akcija za srednješolce i akademike, za tem pa v socialno-politični skupini „Stražarov“, ki pa na žalost dostakrat spravljajo v slabo svetlost čisto katoličansko stvar s svojimi političnimi nameni i političnimi sredstvi.

Pitamo se, kak je pa z akademiki iz Slovenske krajine. Dosta jih je v komunističnom tabori? Predosta! Človek si ne bi mislo, ka se znajo sinovje naše krajine tak grdo izneveriti svojoj rodnoj zemli i veri svoje rodne matere. Pa je le istina! Dobra četrtina naših akademikov katoličanske vere je v komunističnih društvaj. Od akademikov evangeličanske vere je pa jako redka izjema, če izjema sploh jeste, da bi što takši ostao, kakši je šo z očine hiše. Dvoje moramo iz toga sklepati: ali so evangeličanski akademiki ne dobili zadostne verske vzgoje i izobrazbe, ali pa je njihova vera ne v stani, ka bi je očuvala na pravoj poti.

Vnogo je tu kriv „Klub prekmurških akademikov“. Zadnji čas je toti vtično, to nas pa nikak ne zadržava, da ne bi znova povdarili, ka mislimo od toga društva. Po takših društvaj se najmre skrivlejo komunisti i skrito

Malo nesoglasja.

Pod tem naslovom je neki sovrážnik grozne laži napisao v 51. št. Murske Krajine dec. 20. preminočega leta. Istina, ka je Murska Krajina brez našega poziva popravila te laži, ka je na vsaki način hvalevredno, vendar smo dužni istini na zadoščenje ešče bole razčistiti celo zadevo.

V M. Krajini se trdijo sledeče laži: 1. da je za kantora v Lendavi določil g. dr. Klar, narodni poslanec, predsednik cerkvene občine, Balažica, 2. za Polano pa nekoga svojega sorodnika iz bogojanske fare, 3. da sta tomi protistala duhovnika Klekl Jožef z Črensovec i Jerič Ivan z Türnišča, 4. da sta teva duhovnika določila za kantora v Lendavi nekoga Dominka, 5. da je te Dominko doma iz Dobrne, 6. da je dr. Klara sorodnik ostao na cedili i 7. da je nastalo zavolo toga nesoglasje med gospodi, najmre med g. dr. Klarom i Kleklom pa Jeričom. Človeki pamet zaostane, kda kaj takšega čte, ar ne more prerazmeti, kak je mogoče tak nesramno lagati. Sedem debelih laži naednok je natisnola M. Krajina, šttere nemajo nikše podlage. Niskala je, kak se jasno vidi iz teksta, z velikim zadovolstvom i željov, da bi zaistino tak bilo. Što je za nos potegno M. Krajino, ne teško vgoniti.

Naj javnost zve, kak se volijo kantorje, objavimo tozadevne paragrafe staroga sombotelskoga cerkvenoga spravišča, ki so prinase ešče v punoj valanosti. Pri nas se kantorje volijo ešče po starih predpisaj. Nieden duhovnik ali predsednik cerkvenoga odbora nema pravice določiti, što bo kantor, nego kantora volijo cerkveni odborniki. Tak so volili i v Lendavi. G. Klekl niti tam ne so bili, pa li so jih notri zmešali. Prle so pa ležali i ne mogli za nikoga gučati i niti protinikomi, a li jih je hüdobija notri zmešala. G. Jerič neso volili, oni kak dekan, so bili samo poleg po cerkvenih predpisaj. Vsi odborniki so v Lendavi volili ednoglasno Dominka iz Dobrovnika, ne pa z Doberne. Iz našega Dobrovnika, našega človeka, ki popolno obvlada oba jezika, slovenskoga i madjarskoga i je tak spevao i orgolao, da so vsi cerkveni odborniki pod predsedstvom g. dr. Klara volili njega. Vse drugo je laž. Zdjaj pa gledajmo, kakši so predpisi gledeč na kantorsko odeberanje v Slovenskoj krajini. Mi samo te prve paragrafe objavimo, ki se tičejo volitev, ostale, kakše dužnosti ma kantor itd., pa samo tak, če bodo naši naročniki želeli v koliko teh

Svoji k svojim!

Stopili i zaorali smo v novo leto. Želemo, da bi nam bilo blagoslovle, lepo, srečno. Stojimo pa li pred njim s strahom, ar nevemo, ka nam prinese: srečo ali nesrečo, dobrote ali nevole. Mi katoličanci znamo po svojoj svetoj veri, da smo v Božih rokaj i da vodi vse naše poti dober Bog. Zato mi gledamo z vedrimi očmi na življenje i v življenje. Iz toga pa ne sledi, da bi mi lejko merno spali, prekrižili roke, stopili na stran i prepüş-

vodijo vse delo, ne da bi se večina članov toga zavedala, skrito vzgajajo člane društva v komunističnom duhi. Na to naj pazijo stariše naših dijakov i tudi oblastva.

Tak vidimo, da velki del naše visokošolske mladine na vseučilišči hodi po krivih potaj. Ne je to za nas vseedno. Krvavi dogodki v Španiji nam jasno kažejo, kama pride narod, či njegovi voditelje odpadnejo od vere. Za vse to je resen opomin, da bole pazimo na našo šolano mladino i jo vzgajamo v pravom verskom duhi.

ne poznajo. Predvsem če do želeli g. duhovniki, ki ne poznajo teh predpisov.

Določbe sombotelskoga cerkvenoga spravišča.

Svecki nameščenci.

Pri božoj službi i svetih obredaj se poslužava cerkev tudi sveckih ljudi sodelüvanja. Med temi na prvom mestu stoji kantor.

1. Pri vsakoj farnoj cerkvi naj bo z odgovarjajočimi dohodki nastavljena kantorska služba, šttero osnovati je dužna verska občina, odnosno šolski stolec. Kantorska služba se mora v tistih podružnicaj tudi osnovati, v šterih se menjajoč vrši farna boža služba.

2. Kantor, kak cerkveni nameščenec, stoji pod oblastjov plebanoša, ki je njegov uradni naprejpostavljeni (1185 c.). Ar je plebanoš ravniteo cerkve, je kantor dužen v dugovanji cerkvene pesmi se ravnati po njegovih navodilaj. Kantor sme biti samo katoličanske vere oseba, ki žive življenje brez graje i spunjava cerkvene zapovedi pa ma za službo potrebno izobrazbo.

3. Kantorska služba je ali samostojna, ali pa združena z učiteljskov službov (učiteo i kantor). Samostojna kantorska služba se sme samo z kantorskov diplomov prositi. Pri učiteljsko-kantorskoj službi se ravnatak zah-teva diploma; izvzeto pa sme cerkvena oblast tudi takšega potrditi, ki nema diplome, pod pogojom, da si v ednom leti spravi kantorsko diplomu. Učiteo na državnoj ali občinskoj šoli sme tudi vršiti kantorske posle, stalne potrditve pa ne dobi, nego samo začasno pooblaščenje.

4. Dopunitev kantorske službe se vrši po pravilaj, valanah za volitev učiteljev pod predsedstvom okrogliškoga ešpereša. Prosilci potrdijo svojo sposobnost z javnim spevanjom i orgolanjom. Ta javna proba spevanja i orgolanja se vrši zvün bože službe i izključno pod vodstvom predsedjuočega ešpereša i mogoče z sodelüvanjom določenoga strokovnjaka. Dekan naj pozove prosilce, on določa predmet probe i čas. V probu je ne dovoljeno nikomi se vmešavati, niti se na svetom mestu se nedostojno nišče ne sme oponašati. Presoda se vrši zvüna cerkve, mogoče med sejov šolskoga stolca.

Jasno je iz teh 4 paragrafov, da se kantorska služba mora razpisati, da se prosilci morajo javno sprobati i voliti. Od imenüvanja, ali določitve tü nega guča, kak piše M. Krajine dopisnik.

čali celo stvar Bogi, naj on včini, kak je njegova sveta vola. Ne je tak. Javno delo je Bog prepüşto ljudem i oni je morajo opraviti, se razmi, ž njegov pomočjov i po njegovih zakonaj. Trdo javno delo, šttero je pred nami vsemi, moramo opraviti, inači de se vnožina ljudstva zaletavala ta, kama ne bi smela i de vodstvo i vladanje prešlo na tiste, štteri so pokvarjeni, a ne spijo. — Stari narodni pregovor pravi, da človek tak spi, kak si poste. Tak je tudi z našim življenjom. Naše življenje de bouše ali slabše, če mo mi bouši ali slabši, če mo sile, šttere dnes vladajo s svetom, rabili dobro ali slabo, če mo podperali dobro ali slabo stvar.

Edna od največjih sil, šttere dnes vladajo i ravnajo z javnim življenjom i s svetom — so novine, je tisk, čtenje. Dnes je jasno, kakše novine se največ čtejo, tak se nam tudi godi. Novine vladajo nad tistimi, štteri je čtejo, novine vladajo nad celim javnim življenjom i tak nosijo usodo narodov i držav. Če so novine dobre i v dobrih rokaj, ide nam i vsem dobro; če so pa novine slabe i v slabih rokaj, ide nam i vsem slabo, zvün par agentov,

Istina je pa etak.

V Lendavi so raznesli komunisti med delavce laži, da so duhovniki nikaj ne včinoili za delavce v Lendavi. Smo že napisali, da je delavke, predvsem lakoške, že l. 1933. poskušo organizirati g. dekan Jerič, kda so hoidle k pesmarskim vajam za lakoško proščenje. Odgovorile so pa g. dekanu, da jih je premalo, ka bi se organizirale i ka bi se organizacija mogla uspešno boriti za pravice delavcov proti kapitalizmu. Delavke so celo izrazile bojazen, da če se organizirajo, jih znata Blau i Bartoš odpustiti i mesto njih druge vzeti. Posredovalnico za delo v Soboti je ustanovo istotak duhovnik, kak so Novine že pisale i te je bio g. Jerič, takratni sobočki kaplan, poznejši lendavski dekan. Duhovniki so sodelüvali pri pogodbi za zaposlitev naših delavcov v Nemčiji, Franciji i tü doma. Što more to tajiti? Što more prešteti tiste neštete korake, šttere sta napravila na ministerstvu socialne politike, poslanca duhovnika Klekl i Jerič? Ali što more g. Pavliča duhovnika i poslanca delavce zanikati, ki je neštetim gladnim družinam spravo krüh. Ali komi se majo lendavski siromaki, odrašeni delavci i teh deca zahvaliti, ka dobivajo hrano v zimskom časi pri častitih sestraj, če ne duhovniki g. Verbanjšeki v prvooj vrstii?! Znana nam je zadeva Toplakove delavke iz D. Lakoša. Što se je zavzeo za njo, da se je rešila njena zadeva z tvrdkov Blau pred oblastjov i zdravnikom, če ne g. Jerič dekan? I što je začeo z celim srcem organizirati delavstvo v Lendavi lansko leto, če ne g. župnik Bakan? I neli g. Halas drage peneze samo zato trošo na Madjarskom, da se navči jezika siromaških madjarskih delavcov, naj njim more v duhovnom i socialnom pogledi pomagati. Pa nega duhovnika v Slov. krajini, ki ne bi meo odprtoga srca za delavce. Opominamo delavce povsod, posebno v lendavskoj fari, naj si to malo prečtejo i v svojih sodbaj ne ravnajo po komunistaj, ki sovražijo Boga i zato morajo sovražiti tudi njegove namestnike, duhovnike i morajo njim škoditi, kde njim le morejo, najbolje pa morajo po svojem peklenskom navuki lagati na nje i zaničüvati je. Duhovniki so i bodo tudi v bodoče na kakšikoli način pomagali delavstvi i to brez vsakšega dobička, samo naj rešijo siromaške iz nevol. Komunističnoga duha agentje si pa ščejo na siromaških trüdaj zaslužiti milijone i delavstvo obožiti proti Kristuši i njegovoj Cerkvi

štteri na račun siromaškoga ljudstva postanejo milijonarje. Za denešnje novine lejko trdimo, da so po večini edna velka grešnica, šttera kviri svet. Denešnji tisk, nekrščanske novine, čtenje, je postavilo svojo oblast predvsem na greh i s pomočjov greha vseh vrst kviri celi svet.

Moč novin.

Dnes vladajo na sveti nevole, stiska i teško stanje največ zavolo toga, ar se ljudje, mesto da se približavajo ednoj največjoj dobroti — Bogi, od njega na žalost odalüjejo. Na to, nadvse nevarno pot, po štteroj kaplemo vsigdar v vekšo stisko, vodi človeštvo edna velesila, šttera je postala najmočnejša od vseh velesil na sveti i šttera dobiva nad vsemi narodi i nad vsemi ljudmi vedno vekšo moč — a ta je: čarna velesila — ali tisk, novine, čtivo. Novine čte vsaki den nad sto milijonov ljudi na sveti i zato je to največša velesila na sveti. Celu vse druge velesile se poslužüjejo te velesile, da prek nje širijo svojo oblast, pogosto tudi podležejo njenoj oblasti. Ali ta oblast je lejko dobra ali pa slaba. S toga sledi največša nevarnost

